

sploh ne zgradi na novo, kvečjemu prometna vrednost. Zavarovalni zakon je namreč zgrajen na načelu, da zavarovanje ne sme privedi do obogatitve. Če tudi presega zavarovana svota vrednost zavarovanih stvari, ne poravnava zavarovalnica več kakor dognano dejansko škodo. Če bi požigalec to določilo zavarovalnega zakona poznal, ne bi nikdar podnetil ognja. O izkušnjah v preteklih letih so zavarovalnice svojedobno s hvalevrednim zanimanjem začele obravnavati vprašanje glede znižanja premij. Obilica požarov, zlasti pa rastoče število požigov, je zavarovalnicam znižanje ne samo onemogočilo, temveč jih bo celo prisililo k zvišanju premije. Potemtakem bo vsled požigalcev trpela tudi ogromna večina poštenih zavarovancev, ki bodo morali plačevati višjo premijo. Vrhu tega požigalec s svojim požigom mnogokrat povzroči, da tudi njegovi poštene sosedje pogorijo in tako pridejo ob svoje imetje ter so pahnjeni v pogostih slučajih v bedo in pomanjkanje. Istotako utrpiti tudi narodno premoženje vsled požigov velikanske škodo, kajti vse kar se po požaru spremeni v pepel, je za narodno premoženje izgubljeno.

Nastaja torej nujna potreba, da se v svrhu preprečenja požigov zastavijo vse sile, ker na tem niso zainteresirane samo zavarovalnice, temveč tudi splošna javnost. Javne oblasti morajo z največjo strogostjo postopati v vsakem slučaju, ki je količkaj sumljiv, prebivalstvo samo, ki je vsled požigov občutno prizadeto, mora pa sodelovati in javnim oblastim pri izsleditvi požigalcev vsestransko iti na roko. Požigalci, škodljivci svojega bližnjega in splošni javnosti, morajo priti pravici v roke, potem bodo požigi kmalu prenehali.

Odlikovani živinorejci. Veliki župan mariborske oblasti je odlikoval nižje navedene posestniki za dobre uspehe v živinoreji s podelitvijo umetniško izdelane pohvalnice. Našteti so prignali na letošnje pomladansko licencovanje privovrstne bika. Odlikovani so naslednji posestniki: I. Mariborska pasma: 1. 2½letni bik železarne na Muti, srez Dravograd; 2. 4letni bik g. Franca Sattlerja, St. Andraž št. 109, občina Golubabuka, srez Slovenjgradec; 3. 3letni bik gospe Marije Strucelj, Mozirje okolica št. 29, srez Gornji grad; 4. 3½letni bik g. Srečka Robiča, Limbuš, srez Maribor desni breg; 5. 2½letni bik g. Vincenca Breznika, Ivanjci št. 12, srez Ljutomer; 6. 4letni bik drž. vinarske šole v Mariboru. — II. Pomurska pasma: 1. 3½letni bik g. Blaža Klanečka, Hajdina št. 56, srez Ptuj; 2. 3½letni bik g. Jur. Zidanšek, Tolstivrh, srez Konjice; 3. 3½letni bik grofa Herbersteina, graščina Ravnopolje, srez Ptuj; 4. in 5. triletna bika istega posestnika; 6. 2letni bik grofa Herbersteina, graščina Hrastovec, občina Zavrče; 7. 2½letni bik Stajarske hranilnice v Podlehniku, srez Ptuj; 8. 2½letni bik g. Ivana Krapoja, Zreče, srez Konjice; 9. 2½letni bik kneza Windischgrätza, Konjice; 10. 2½letni bik g. Ant. Pučnika, Grušovje, srez Konjice; 11. 2letni bik g. Ant. Majcna, Dobrava št. 6, občina Celje okolica; 12. 2½letni bik drž. kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel., srez Celje; 13. 4½letni bik gospe Irme Jescheunig, Velika Pirešica, srez Celje. — III. Simdolska pasma: 1. 2letni bik g. Stefana Bakara, Nedelica št. 105, srez Dolnja Lendava; 2. 2letni bik g. Stefana Kiharja, Markičevci št. 20, srez Murska Sobota; 3. 2letni bik g. Janeza Kerčmarja, Krizevci št. 39, srez Murska Sobota.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo je imelo redni letni občni zbor v prvi polovici meseca septembra t. l. v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Zbor je bil v primeri s prejšnjimi leti mnogobrojno obiskan; od 148 članov se ga je udeležilo preko 70 tovarišev iz vseh delov Slovenije. Zborovanje je vodil društveni predsednik, tov. Zmavc deloma podpredsednik, tov. inž. Zidanšek. Prvi je nastopal tudi Društvo gospodarstvenikov i šumarskih činovnikov kraljevine SHS v Osijeku. Razprave so trajale polnih 7 ur, šele ob 9. uri zvečer je bil obsežen dnevni red docela izčrpan. Poročilo odbora o delovanju društva je bilo soglasno in z odobravanjem sprejeto. Druge razprave so bile čisto stanovskega ni strokovnega značaja vendar skozinskih stvarne; storjeni sklepi se izvajajo. Stanovska emancipacija, zaščita in boljše priznanje našega dela, organizatorični dvig naših vrst ter nastojanje, da se kmetijska stroka kar najbolj unapredi, to bi bil v glavnih potezah odsev letošnjega, gotovo uspešnega dela naše skupščine. Visoki cilj in namen društva bo mogoče doseči seveda le tedaj, če bo vsak absolutent kmetijske šole, bodisi nižje, srednje ali visoke, v naših vrstah. Zato govorijo moralni in materialni razlogi. Pa tudi prijatelji našega stanu so dobrodošli kot podporni člani. Članarina znaša 25 din. za redne, 10 din. za podporne in 250 din. za ustanovne člane. Društvo ima svoj točasn sedež v Mariboru (srednja vinarska in sadjarska šola). Pristopne prijave (opremljene s potrebnimi osebnimi podatki) ter članarino sprejema odbor, ki razpošilja na zahtevo tudi položnice. Spremenjena pravila se bo do mogla dobiti šele po natisku. Tovariši, ki se obračajo na društvo v raznih zadevah in želijo odgovora, naj prilagajo vselej porto v znakah.

Vinarska zadruga v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 4. t. m., po rani službi božji v dvorani Katoliškega doma poučno predavanje o vinarstvu na katerem bode predaval višji drž. vinarski nadzornik g. Matjašič iz Ptuja. Ker je vinarstvo za naš okraj velevažnega gospodarskega pomena, se vinogradniki vabijo, da se tega prepotrebne predavanja udeležijo v najobilnejšem številu, osobito z ozirom na bližnjo trgatve, vsled katere si vinogradniki mnogokrat pokvarijo kvaliteto, ako se trgatve vrši nepravilno in prezgodaj in tudi ne more imeti prave cene. Pravočasna in pravilna trgatve, kakor tudi pravilno ravnanje z vinskim mostom je glavni pogoj, da bomo pridelali vino, ki nam bo v veselje in katero bomo tudi lahko prodali, ker je izvoz v Nem. Avstrijo, ki je edino tržišče za naša boljša vina, v zadnjem času ugodnejši.

Pred trgatvijo. Na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrše preiskave grozdnega soka na sladkor in kislino od leta 1921. dalje redno vsake tri dni, počenši vsako leto 24. septembra. Grozdje za to določeni vrst se jemlje vselej z istin parcel. (Pregledni podatki o predmetu so v knjigi »Zmavc, Vinarstvo«, ki jo je letos založila in izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena v platno vezani knjigi po pošti 68 D). Navedeni poizkusi so se letos napravili dvakrat, 24. in 27. septembra. Danes podajem petletne rezultate od navedenih poizkusnih dni v svrhu primerjave:

Vrsta	Leto	24. sept.		27. sept.	
		% slad.	% kisl.	% slad.	% kisl.
Beli burgundec	1921	18.8	0.9	22.—	0.9
	1922	16.—	0.9	17.—	0.95
	1923	17.—	1.26	17.1	1.22
	1924	17.—	1.28	17.—	1.22
	1925	17.2	1.52	17.4	1.46
Silvanec	1921	19.8	0.9	19.—	0.88
	1922	12.1	1.3	14.—	1.25
	1923	12.9	1.27	13.5	1.25
	1924	15.6	1.17	17.—	1.—
	1925	14.8	1.35	15.5	1.29
Rdeči traminec	1921	20.5	0.9	20.6	0.9
	1922	16.1	0.95	16.5	0.9
	1923	16.3	1.17	16.3	1.17
	1924	15.6	1.2	16.6	1.17
	1925	15.5	1.5	16.5	1.49
Moslavac z višje lege	1921	15.9	1.05	17.8	1.1
	1922	15.8	1.—	13.—	1.15
	1923	14.2	1.5	14.6	1.48
	1924	11.8	1.56	13.4	1.41
	1925	12.4	1.8	13.2	1.6
Laški rizling	1921	18.2	0.8	20.—	0.8
	1922	16.4	0.9	16.5	0.9
	1923	14.2	1.2	14.5	1.2
	1924	13.3	1.24	14.4	1.14
	1925	10.5	1.6	11.—	1.45
Rizling z višje lege	1921	15.—	1.2	20.8	0.8
	1922	15.2	1.24	15.2	1.34
	1923	15.2	1.46	15.5	1.46
	1924	16.1	1.46	17.6	1.3
	1925	14.4	1.82	14.—	1.68

Letošnje grozdje prerano gnije, ima razmeroma še precej sladkorja, a žal tudi mnogo preveč takoimenovane sirove kisline, za katero je potrebno še mnogo toplega solnca, da se omili. Ne prenaaglimo se s trgatvijo! — Direktor Andrej Zmavc.

Davčno okrajno oblastvo Maribor razglasa: V smislu člena 204 finančnega zakona za leto 1924-1925. »Uradni list« št. 140 z dne 13. 5. 1924, se objavlja, da je priredba dohodnine in rentnine za davčne zavezance sreza Maribor desni in levi breg izvzemši mesta Maribor za davčno leto 1925 dovršena. 15dnevni rok za vpogled v odmerne izkaze pri pristojnih davčnih uradih, odnosno pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru se določi za čas od 1. do vstevši 15. oktobra 1925. Vpogled je dovoljen izključno le davčnim zavezancem in njihovim izkazanim pooblaščencom. O višini predpisa se davčni zavezanci obvestijo še s posebnim obvestilom potom pristojnih občinskih uradov. Predpis dohodnine in rentnine onim zavezancem, ki v 15 dneh po preteku vpoglednega roka, to je do vstevši 30. oktobra 1925 ne vložijo priziva ali pritožbe pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postane pravnoveljaven. Prizivi so podvrženi koleku 20 dinarjev, prošnja za naznanilo odmerne podlage za 5 dinarjev.

V Ljutomeru se vrši dne 13. oktobra 1925 veliki živinski in konjski sejem. Radi ugodnih železniških zvez se nudi vsem kupcem ugodna prilika, da obiščejo ta sejem. Ker se računa na veliko udeležbo inozemskih kupcev, se tudi kmetovalci vabijo, da posetijo s konji in govejo živino ta sejem. — Županstvo trga Ljutomer. 1191

Poizkusi z nižjeavstrijsko pšenico in ržo. Kmetijska družba je nabavila od nižjeavstrijske kmetijske zbornice na Dunaju v poizkusne svrhe izvirno semensko pšenico in ržo iz znanih semenogojskih postaj Platt-Loosdorf, Stift Melk in kmetijske šole Edelhof z namenom, da jih poizkusi v posameznih krajih Slovenije. Ker gre v tem primeru pred vsem za preizkušnjo žita iz visokih leg. planinskih krajev, in ker je mogoče, da bi se med njim našla kaka vrsta, ki bi tuintam v Sloveniji dala večje pridelke nego domače seme, bode to akcijo Kmetijske družbe podpirala tudi država. Nakupljeno izbrano semensko blago stane družbo na Dunaju za pšenico 5 din., za ržo pa 3.90 din. Carina in prevozní stroški povisajo nabavno ceno za 80 para pri 1 kg. Kmetijska družba pa namerava oddajati to seme kmetovalcem po znižani ceni in sicer pšenico po 3.30 din., in ržo po 3 din. za 1 kg. Od teh semen je naročila Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš: 50 kg »Hainische« pšenice, zelo rodovitne za srednje težko zemljo (Slovenske gorice); 30 kg izvirne »Cernakove« plemenite rži, za lažjo in srednje težko zemljo (ravnina Ptujkega polja in Slovenske gorice), ter 30 kg »Melker Stift« rži, primerne za srednje lege s srednje-težko zemljo (Slovenske gorice), ter bode isto kakor gori omenjeno oddajala svojim članom iz zaloge v Vetrinjski ulici 9, po 3.40 za 1 kg pšenice in 3 din. za 1 kg rži. Pozivajo se napredni kmetovalci, da se poslužijo te prilike ter nakupijo v poizkusne svrhe vsaj po 10 kg teh semen, jih še letošnje jesen posebej posejejo in prihodnje leto poročajo v uspehu žetve, kakor tudi, ali kaže te vrste vpeljati pri nas kot semensko blago v večji množini. —

Mariborski trg dne 26. septembra 1925. Lepo jesensko vreme je privabilo ta dan mnogo kmetov na trg, ki so pripeljali 40 s krompirjem, zeljem in čebulo itd. ter 20 s sadjem naloženih vozov v mesto, pa tudi slaninarjev je bilo 33, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 do 30 din. in drob po 15 do 20 kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 20 din., klobase po 15 do 20 din. in svinjino po 17.50 do 20 din., klobase po 20 do 35 din., prekajeno meso po 35 do 40 din., gnjat po 45 do 50 din., drob po 8 do 15 din. kg. — Perutnine je bilo pa komaj okoli 400 komadov. Cene, ki so vsled tega poskočile, so bile: piščancem 20 do 30 din., večjim 30 do 100 din. par, kokošem 35 do 65 din., racam, gossem, puranom mladim in starim 35 do 120 din., domačim zajcem 10 do 50 din., grlicam 35 do 40 din. komad. — Krompir, zelentjava, druga živila, sadje cvetlice; Cene so bile krompirju 4 do 5.25 din. mernik (7½ kg), oziroma 1.25 do 1.75 din. za kg, solati 1 do 3 din. kg, glavniati solati 0.25 do 1.50 din., ohrovtu in ohrovtovi repi 0.50 do 1.50 din., zeljnatim glavam 1 do 3 din., karfiolu 1 do 2 din., kumarcam 0.50 do 2 din., buči 1 do 3 din. komad, stročjemu fižolu 4 do 5 din., paradiznikom 1.50 do 2 din., kislji repi 3 din., kislemu zelju 4 din. kg, luščnemu fižolu 1.25 do 3 din. liter; jajcam 1.50 do 1.75 din. komad, trapistovskemu siru 25 din., ovčjemu siru 20 din. kg, mleku 3 do 3.50 din., maslinemu olju 33 do 55 din., bučnemu olju 24 do 32 din. liter, smetani 12 do 14 din. liter, maslu 44 do 48 din., kuhanemu maslu 50 do 55 din. kg, jabolkom 3 do 7 din., hruškam 3 do 8 din., slivam 3 do 10 din., češpljam 3 do 5 din. (kmetje so prodajali češplje po 5 do 6 komadov za 25 para, tedaj 60 do 72 komadov za 1 kg, med tem ko jih je na kg samo 54 do 56 komadov), breskvam 6 do 10 din., grozdju 7 do 10 din. kg, limonam 0.75 do 1.50 din. komad, melonam 3 do 15 din. komad. Cvetlicam 0.50 do 6 din., z lonci vred 15 do 50 din. komad, Lončena in lesena roba 0.50 do 175 din. komad, brezove metle 2 do 5 din. komad, leseni ročni vozički 100 do 200 din. komad. — Seno in slama: V sredo, dne 25. septembra, so kmetje pripljali 4 vozove sena, 2 voza otave in 1 voz same, v soboto, dne 26. septembra, pa 7 vozov sena, 2 voza otave in 3 vozove slame na trg. Cene so bile sena 50 do 70 din., otavi 60 din., slami pa 30 do 50 din. za 100 kg. Slama se je prodajala tudi po 1.75 do 2 din. snop.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od 10 do 19 din., telečje meso od 12.50 do 19 din., svinjsko meso sveže od 12.50 do 25 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 55.30—55.90 din., francoski frank 2.65—2.70 din., italijanska lira 2.27—2.30 din., čehoslovaška krona 1.66—1.68 din., avstrijski šiling 7.90—8 din., nemška marka 13.20—13.30 din., švicarski frank 10.85—10.90 din., angleški funt 272—274 din., holandski goldinar 22.56—22.76 din., rumunski lej 0.28—0.29 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.20 centimov.

Dopisi.

Sv. Križ pri Mariboru. Zadnji teden je naša SDS detelja zopet imela tajne seje. Najbrž je od nekod prišlo povelje, da je treba fajmoštra dati v »Domovino«, ker je svaril mladino pred neumnim plesom na muzikah. Če bo res »Domovina« prinesla njihovo jamranje si bo pač vsak pameten človek mislil: če psu na rep stopiš, zacvili.

Smartno pri Slovenjgradcu. Kakor po drugod, bo tudi za dekanijo Sv. Martin pri Slovenjgradcu dne 4. t. m., na roženvensko nedeljo, velik Marijin tabor. Pride ml. g. kanonik I. Casl. Pridi, mladina, posebno dekleta Marijinih družb, da se navdušite v Marijini cerkvi na Homcu za zgledno krščansko življenje!

Stoprce. Za ubožno šolsko madino v Stoprcah je na prošnjo tukajšnjega šolskega upravitelja g. Slavka Črnigaja darovala naša rodoljubkinja gospa Pipa Arko (roj. Tavčar) iz Zagreba podporo 500 dinarjev. Za ta denar se bo kupilo in izposodilo tukajšnjim najrevnejšim otrokom šolske knjige. Naši vrli dobrotnici-Slovenki se najprisrčneje zahvaljujemo! — Anton Kamenšek, načelnik krajnega šolskega sveta.

Cirilova tiskarna v Mariboru je dozdej založila in izdala sledeče zvezke »Cirilove knjižnice«: 2. zvezek: dr. Lenard: Jugoslovanski Piemont. 7 D. 3. zvezek: dr. Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda 10 D. 4. zvezek: Moj stric in moj župnik. Povest. 4 D. 5. zvezek: Melville: Gladiatorji. Roman. I. del 8 D. 6. zvezek: Melville: Gladiatorji II. del 10 D. 7. zvezek: Wells: Zgodba o nevidnem človeku. 7 D. 8. zvezek: Orczy: Dušica. Roman. I. del 16 D. 9. zvezek: Conan Doyle: W libijski puščavi. Roman. 12 D. 10. zvezek: Bennett: Živa pokopan. Povest. 8 D. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialista do duhovnika). 16 D. 13. zvezek: E. Lešnik: Sumi, žumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 D. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice 7 D.

Upravništvo opetovano opozarja, da odgovarja na razna vprašanja le takrat, ako je priložena poštnina za odgovor. Dalje prosimo, da pri vprašanjih navedete številko oglasa, s čemer je delo jako olajšano!